

جمهوری اسلامی ایران
وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی

شماره:

تاریخ:

"دستورالعمل طرح پرداخت یارانه دستمزد"

در راستای اجرای تبصره ۴ ماده ۳۲ قانون احکام دائمی برنامه توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران موضوع مصوبه مورخ ۱۳۹۵/۱۱/۱۰ مجلس شورای اسلامی مبنی بر حمایت از مناطق غیر برخوردار از اشتغال، قوانین بودجه سنواتی بویژه تبصره (۱۸) قانون بودجه سالهای (۱۳۹۷) و (۱۳۹۸) کل کشور، سیاستهای پیشبینی شده در قانون بودجه سالهای اجرای برنامه ششم توسعه و بندهایی از سیاستهای کلی اشتغال، سیاستهای کلی تولید ملی، حمایت از کار و سرمایه انسانی و سیاستهای کلی اقتصاد مقاومتی، "دستورالعمل طرح پرداخت یارانه دستمزد" با اولویت مناطق کم برخوردار از اشتغال به شرح زیر جهت اجرا ابلاغ می‌گردد.

بخش ۱: تعاریف و مفاهیم

ماده ۱: در این دستورالعمل، اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط بکار می‌روند:

- **نیروی کار شغل اولی:** به افراد بیکار بین ۲۰ تا ۳۵ سال اطلاق می‌شود که فاقد سابقه بیمه پردازی برای مدت سه ماه یا بیشتر باشد.
- **کارفرما:** شخص حقیقی یا حقوقی که در ماده (۳) قانون کار جمهوری اسلامی ایران و بند (۴) ماده (۲) قانون تأمین اجتماعی تعریف شده و اداره کارگاه‌ها و مؤسسات موضوع این دستورالعمل را برعهده دارد.
- **کارگاه:** به کارگاه‌های خصوصی و تعاونی فعال موضوع ماده (۴) قانون کار جمهوری اسلامی ایران و بند (۳) ماده (۲) قانون تأمین اجتماعی اطلاق می‌شود.
- **یارانه دستمزد:** وجهی است که توسط دولت به صورت ماهانه بابت بخشی از دستمزد نیروی کار شغل اولی به عنوان یارانه به کارفرمای موضوع این دستورالعمل، پرداخت می‌شود.
- **دستگاه هماهنگ کننده:** منظور وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و واحدهای استانی / شهرستانی آن است.

بخش ۲: اهداف

ماده ۲: اهداف اصلی اجرای این دستورالعمل عبارتند از:

- کاهش هزینه‌های بکارگیری نیروی کار جدید برای کارفرما به منظور پایداری تولید و اشتغال در راستای تقویت اقتصادی دانش بنیان؛
- افزایش فرصت اشتغال برای فارغ‌التحصیلان دانشگاهی در بازار کار.
- حمایت از ارتقاء تولید داخلی و رقابت پذیری در بنگاه‌های اقتصادی در راستای تحقق اقتصاد مقاومتی؛
- ارتقاء سطح سرمایه انسانی کارگاه‌های فعال بخش خصوصی و تعاونی در مناطق کم برخوردار؛

بخش ۳: دامنه پوشش

ماده ۳: طرح یارانه دستمزد با توجه به شاخص‌های مناطق کم برخوردار از اشتغال در دو مرحله به شرح زیر قابل اجرا می‌باشد:

مرحله ۱) شهرستان‌های کم برخوردار از اشتغال در استان‌های منتخب دارای نرخ بیکاری بالاتر از میانگین استانی در سال (۱۳۹۸) که صرفاً برای فارغ التحصیلان بیکار دانشگاهی اجرا می‌شود که بعد از آخرین مدرک تحصیلی، بیش از سه ماه سابقه پرداخت بیمه تامین اجتماعی نداشته و حداقل (۶) ماه از تاریخ اخذ آخرین مدرک تحصیلی وی گذشته باشد.

مرحله ۲) شهرستان‌های کم برخوردار از اشتغال در سطح ملی با اولویت شهرستان‌های دارای نرخ بیکاری بالاتر از میانگین ملی.

تبصره ۵: شهرستان‌های مرکز استان (به استثنای مراکزی که نرخ بیکاری آنها بالاتر از متوسط نرخ بیکاری استان در سه سال گذشته قبل از اجرای این طرح باشد) در طول اجرای برنامه پنج‌ساله ششم توسعه کشور، مشمول اجرای طرح یارانه دستمزد نمی‌باشند.

ماده ۴: سقف بهره‌مندی هر کارگاه برای استفاده از نیروی کار شغل اولی معادل حداکثر ۵۰ درصد نیروی کار موجود است.

بخش ۴: شرایط احراز

ماده ۵: نیروی کار شغل اولی جهت بهره‌مندی از مزایای این دستورالعمل باید دارای شرایط زیر باشد:

- ۱) سن نیروی کار شغل اولی از ۲۰ سال کمتر و از ۳۵ سال تمام بیشتر نباشد؛
- ۲) سابقه پرداخت بیشتر از سه ماه حق بیمه نزد سازمان تامین اجتماعی نداشته باشد؛
- ۳) در زمان اجرای این دستورالعمل در یکی از کارگاه‌های موضوع این دستورالعمل مشغول به کار شده باشد.
- ۴) نیروی کار شغل اولی مرد که متاهل بوده و یا بر اساس حکم دادگاه کفالت اعضای از خانواده خود را برعهده داشته باشند و یا نیروی کار بیکار زن که سرپرست خانواده بوده و سرپرست فرزند یا فرزندان خود را بنا به تایید دادگاه برعهده دارند در اولویت برخوردار از یارانه دستمزد می‌باشند و برای سایر نیروی کار شغل اولی پس از به کار گماری متقاضیان مشمول این بند، بهره‌مندی از یارانه دستمزد امکان‌پذیر خواهد شد.

ماده ۶: کارورزان مشمول معافیت حق بیمه سهم کارفرما در مدت زمان بهره‌مندی از معافیت بیمه، مشمول یارانه دستمزد نمی‌باشند.

تبصره ۱: نیروی کار شغل اولی که به دلیل شرایط کارفرما - موضوع بند ۲ ماده ۱۷ این دستورالعمل - بیکار شده‌است، به میزان مدت زمان بهره‌مندی از یارانه دستمزد نزد کارفرمای قبلی از محدودیت این تبصره و بند (۳) مستثنی می‌باشد.

تبصره ۲: برای زنان سرپرست خانوار بیکار متقاضی شغل اولی، رعایت شرط سنی ۳۵ سال الزامی نیست.

ماده ۷: کارگاه جهت بهره‌مندی از مزایای این دستورالعمل باید دارای شرایط زیر باشد:

- ۱- دارای مجوز فعالیت از دستگاه اجرایی موضوع ماده ۵ قانون مدیریت خدمات کشوری باشد؛
- ۲- دارای کد بیمه کارگاهی تامین اجتماعی باشد؛
- ۳- فعال بودن کارگاه در زمان اجرای برنامه یارانه دستمزد بر مبنای لیست بیمه تامین اجتماعی احراز شده باشد؛
- ۴- نیروی کار شغل اولی را مطابق دستورالعمل حاضر بکارگمارده باشد.

تبصره: کارگاه‌های زیر در اولویت بهره‌مندی از مزایای این دستورالعمل قرار دارند:

- ۱- کارگاه‌های دانش‌بنیان و استارت‌آپ با معرفی معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری؛
- ۲- کارگاه‌های دارای نشان سبز از سازمان حفاظت محیط زیست؛

- ۳- کارگاه‌های دارای نشان اقتصاد مقاومتی از ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی؛
- ۴- کارگاه‌های برگزیده در جشنواره‌های ملی سالانه کارآفرینی و تعاونی؛
- ۵- کارگاه‌های صادرات محور مشروط به ثبت ارز ناشی از صادرات در سامانه نیما؛
- ۶- تولیدکنندگان محصولات مورد نیاز کالاهای اساسی و ضروری بنا بر اعلام وزارت صنعت، معدن و تجارت و وزارت جهاد کشاورزی.

بخش ۵: مدت و میزان پرداخت یارانه دستمزد

- ماده ۸:** طول دوره پرداخت یارانه دستمزد به ازاء هر نیروی کار شغل اولی با تایید دستگاه هماهنگ کننده تا سقف ۱۲ ماه است.
- ماده ۹:** میزان یارانه دستمزد، معادل ۳۰ درصد حداقل دستمزد مصوب شورای عالی کار است که بر اساس صورت وضعیت مزد ارسالی به سازمان تأمین اجتماعی محاسبه و پرداخت می‌شود.
- ماده ۱۰:** موسسه عامل مکلف است حداکثر تا ۷ روز کاری پس از اعلام دستگاه ناظر مبنی بر تأیید سازمان تأمین اجتماعی بر اساس پرداخت حق بیمه شغل اولی توسط کارفرما، نسبت به واریز یارانه دستمزد به حساب کارفرما اقدام نماید.
- تبصره:** پرداخت یارانه دستمزد منوط به پرداخت حق بیمه نیروی کار شغل اولی جذب شده و یا زنان بیکار سرپرست خانوار، از سوی کارفرما به سازمان تأمین اجتماعی است.

بخش ۶: فرایند بررسی و پرداخت یارانه دستمزد

ماده ۱۱: فرایند بررسی و پرداخت یارانه دستمزد به شرح زیر است:

- ۱) تعیین موسسه عامل و تأمین اعتبار مورد نیاز اجرای برنامه از سوی دستگاه هماهنگ کننده؛
- ۲) افتتاح حساب از سوی کارفرما نزد موسسه عامل؛
- ۳) ارائه صورت وضعیت مزد ماهانه کارگاه پس از تأیید سازمان تأمین اجتماعی توسط کارفرما به دستگاه هماهنگ کننده شهرستان؛
- ۴) بررسی لیست بیمه ارائه شده و تطبیق آن با قرارداد بکارگماری شغل اولی و نتایج بازرسی انجام گرفته توسط اداره تعاون، کار و رفاه اجتماعی شهرستان و ارسال فهرست مشمولین مورد تأیید جهت دریافت یارانه دستمزد (مشخصات کارفرما و نیروی کار شغل اولی) به مجری دستگاه هماهنگ کننده استان؛
- ۵) ارسال فهرست مشمولین مورد تأیید به دستگاه هماهنگ کننده (وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی)؛
- ۶) تأیید فهرست مشمولین و صدور دستور پرداخت یارانه دستمزد از سوی دستگاه هماهنگ کننده و ارسال به موسسه عامل؛
- ۷) واریز یارانه دستمزد به حساب کارفرما و ارائه گزارش ماهانه به دستگاه هماهنگ کننده از سوی موسسه عامل.

ماده ۱۲: وظایف دستگاه هماهنگ کننده استانی به شرح زیر است:

- ۱) اطلاع‌رسانی در سطح استان جهت اجرای برنامه؛
- ۲) هماهنگی با تشکل‌های بخش خصوصی و تعاونی استان‌ها به منظور استفاده از ظرفیت آنها در معرفی واحدهای اقتصادی مشمول استفاده از مزایای این طرح؛
- ۳) بررسی و تأیید مشمولیت کارگاه و قرارداد کار تنظیمی بین نیروی کار شغل اولی و یا زنان سرپرست خانوار و کارفرما؛
- ۴) تعیین ظرفیت کارگاه بر اساس لیست بیمه جهت بهره‌مندی کارفرما از مزایای طرح یارانه دستمزد؛

۵) مشارکت در اجرای طرح بر اساس بندهای ۴ و ۵ ماده ۱۱ دستورالعمل؛

۶) پایش عملیاتی و نظارت مستمر بر فرایند اجرای طرح و ارائه گزارش ماهانه به دستگاه ناظر؛

۷) بررسی و تایید بیکار بودن متقاضیان کار شغل اولی و یا زنان سرپرست خانوار.

ماده ۱۳: وظایف دستگاه هماهنگ کننده در سطح ملی به شرح زیر است:

۱) پیگیری، تامین و تخصیص منابع اعتباری لازم جهت اجرای طرح یارانه دستمزد بر اساس این دستورالعمل؛

۲) تعیین موسسه عامل؛

۳) تعیین سهم استانی؛

۴) تأیید و صدور دستور پرداخت یارانه دستمزد به موسسه عامل؛

۵) نظارت بر اجرای طرح یارانه دستمزد؛

۶) تهیه گزارشات شش ماهه جهت ارائه به شورای عالی اشتغال و سازمان برنامه و بودجه کشور.

بخش ۷: منابع مالی

ماده ۱۴: منابع مالی اجرای این دستورالعمل از محل منابع زیر تامین می‌شود:

۱) منابع عمومی اشتغال در قانون بودجه سنواتی؛

۲) منابع ناشی از اجرای قانون هدفمند کردن یارانه‌ها (ماده ۷ قانون هدفمند کردن یارانه‌ها)؛

۳) سایر منابع و کمک‌های مردمی.

بخش ۸: موارد قطع و برقراری مجدد

ماده ۱۵: در موارد زیر پرداخت یارانه دستمزد قطع می‌شود:

۱) احراز عدم اشتغال به کار نیروی کار شغل اولی یا اثبات صوری بودن اشتغال به کار وی در کارگاه بر اساس گزارش بازرس
تأمین اجتماعی یا بازرس کار؛

۲) احراز بطلان، فسخ یا خاتمه قرارداد کار شغل اولی در مراجع ذیصلاح؛

۳) احراز کاهش تعداد شاغلین کارگاه نسبت به زمان استخدام نیروی کار شغل اولی برای دستگاه هماهنگ کننده

تبصره: کاهش تعداد شاغلین به دلیل بازنشستگی، فوت و از کار افتادگی از شمول این بند مستثنی است.

ماده ۱۶: در هر مرحله از اجرای طرح یارانه دستمزد عدم اشتغال شغل اولی در کارگاه محرز شود کارفرما علاوه بر استرداد کل یارانه دریافتی به حساب موسسه عامل، تا پایان اجرای برنامه ششم از مزایای برنامه یارانه دستمزد و کمک‌های بلاعوض سایر برنامه‌های اشتغال‌زایی محروم می‌شود.

ماده ۱۷: در موارد زیر یارانه دستمزد مجدداً برقرار می‌گردد:

۱) چنانچه رابطه نیروی کار شغل اولی و کارفرما به دلایلی غیر از موارد مندرج در ماده ۱۵ این دستورالعمل قطع شود دستگاه هماهنگ کننده استانی مجاز است نسبت به برقراری مجدد یارانه دستمزد نیروی کار شغل اولی مشروط به جذب در کارگاهی دیگر اقدام نماید.

۲) نیروی کار شغل اولی که به دلیل شرایط کارفرما (فوت، ورشکستگی، تعطیلی کارگاه و ...) مجبور به جابجایی شود، می‌تواند در کارگاه دیگر با احتساب سابقه دریافت یارانه دستمزد کارگاه قبلی، مجموعاً تا سقف ۱۲ ماه بر اساس مفاد این دستورالعمل از یارانه دستمزد برخوردار گردد.

بخش ۹: نظارت و ارزیابی

ماده ۱۸: مسئولیت هماهنگی، اطلاع‌رسانی و نظارت عملیاتی (پایش) نسبت به حسن اجرای این دستورالعمل در استان‌ها بر عهده دستگاه هماهنگ‌کننده و واحدهای استانی/شهرستانی آن و نظارت عالیه نیز به عهده سازمان برنامه و بودجه کشور می‌باشد.

این دستورالعمل مشتمل بر ۱۸ ماده و ۶ تبصره، تنظیم و از زمان ابلاغ لازم‌الاجرا است.